

РЕШЕНИЕ

№ 92

гр. Враца, 14.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА, II-РИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Евгения Г. Симеонова

Членове: Калин Тр. Тодоров
Борис К. Динев

при участието на секретаря Галина Ем. Вълчкова-Цветкова
в присъствието на прокурора Л. Вл. В.

като разглежда докладваното от Евгения Г. Симеонова Въззивно гражданско дело № 20231400500613 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл.ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на Нели Стойчева – прокурор при Районна прокуратура-Враца, против Решение № 577/20.10.2023 г. по гр.д.№ 1458/2023 г. по описа на РС-Враца *в частта*, в която Прокуратурата на РБ е осъдена да заплати на А. В. П. *сумата от 3 500 лв.*, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на незаконно повдигнато обвинение за престъпление по чл. 286, ал. 1 НК, по което е била постановена оправдателна Присъда № 30/20.09.2022 г. по НОХД № 206/2022 г. по описа на Районен съд – Враца, потвърдена с Решение № 40/10.02.2023 г., постановено по ВНОХД № 638/2022 г. по описа на Окръжен съд – Враца, ведно със законната лихва върху нея, считано от 10.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане; *сумата от 2 500,00 лв.*, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, изразяващи се в заплатени от А. В. П. адвокатски възнаграждения за осъществяване на адвокатска защита пред двете съдебни инстанции в наказателното производство по НОХД № 206/2022 г. по описа на Районен съд – Враца и по ВНОХД № 638/2022 г. по описа на Окръжен съд – Враца, ведно със законната лихва върху нея, считано от 10.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане; *сумата от 808,00 лв.*, представляваща направени в производството разноски за заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение съобразно уважената част от исковете.

В жалбата се поддържа, че решението е неправилно и необосновано, тъй като присъдените обезщетения са прекомерни и в нарушение на чл.52

33Д. Възивникът намира, че при постановяване на решението в обжалваната му част, съдът не е отчетел в достатъчна степен обективните критерии, относими към размера на присъденото обезщетение. Навежда доводи, че не са представени доказателства, че органи на Прокуратурата на РБ са извършвали спрямо ищеца действия извън правно регламентирани такива в хода на наказателното производство, както и че липсват доказателства, от които да се установяват твърденията на ищеца за промяна във физическото и психическото му състояние. Изтъква, че съдът е кредитирал единствено показанията на св.К. П., който е брат на ищеца и няма медицинско образование, въз основа на което да бъде обоснован извод за наличие на причинно-следствена връзка между психическото и физическо състояние на ищеца и водения наказателен процес.

На следващо място в жалбата се изтъква, че прокуратурата по никакъв начин не е разпространила информация по воденото наказателно производство, за да се приеме, че е създавала лоша репутация на ищеца сред съгражданите му. Излагат се аргументи, че досъдебното производство и съдебното производство са се развили в кратки срокове, с минимален брой явявания в съдебни заседания.

Възивникът счита, че твърденията на ищеца, че е изпитвал страх, че ще влезе в затвора, са негови лични съждения и оценка и не почиват на обективността, още повече, че същият е имал упълномощен защитник, с който е могъл да обсъди тези свои притеснения.

Най-сетне в жалбата се излагат съображения, че размерът на присъденото обезщетение за неимуществени вреди не е съобразен с критерия за справедливост по чл.52 33Д, който се извежда от конкретните обстоятелства, както и че не отговаря на твърдените вреди и на икономическия стандарт в РБ. Посочва се, че събраните доказателства не са достатъчни да обосноват действително висок интензитет на търпени вреди, изразяващи се в преживян стрес, опасения от опозоряване и неоснователно осъждане, уронване на престижа и доброто име, което състояние да е пряк и непосредствен резултат именно от конкретното обвинение. По отношение на присъденото обезщетение за имуществени вреди също се сочи, че размерът е завишен, доколкото наказателното дело не се е отличавало с правна и фактическа сложност и действията на адвокатската защита не са били с голям интензитет. Навеждат се и доводи, че размерът на присъдените разноски не е съобразен с уважената част от исковата претенция.

Иска се решението да бъде отменено в обжалваната част и да бъде намален размера на обезщетението за неимуществените вреди.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК не е постъпил отговор на жалбата от въззиваемия А. В. П.. Преди съдебното заседание по делото е постъпила писмена защита от пълномощника му адв.Т. П., в която се изразява становище за неоснователност на жалбата. Навеждат се доводи, че по делото са налице доказателства, че ищецът е ангажирал договорен защитник, който го е представлявал в съдебния процес, както и доказателства, че адвокатското възнаграждение е изцяло заплатено, с оглед на което искът за имуществени вреди е изцяло доказан. Изразява се несъгласие с твърдението на въззивника, че присъденото обезщетение за неимуществени вреди е завишено, като се посочва, че съгласно съдебната практика фактът на неимуществените вреди като елемент на фактическия състав на отговорността по ЗОДОВ е ясен и не

се нуждае от доказване. Излагат се аргументи, че образуването на едно наказателно производство и повдигането на обвинение винаги предизвиква състояние на стрес, притеснения и отрицателни емоции, като в подобни случаи негативните изживявания се презумират и от закона с оглед презумпцията за невинност и конституционно защитените основни човешки права – чест и достойнство на личността. Изтъква се, че отделно от това в случая наказателното производство е продължило почти две години, че ищецът многократно е призоваван и се е явявал в следствието и съда, както и че от показанията на св.П. е установено, че това е довело до негативни преживявания за ищеца – тревожност, безсъние, промяна в настроението и в социалните навици. Посочва се, че този свидетел живее в едно домакинство с ищеца и има най-непосредствени наблюдения върху здравето и поведението му. По отношение възражението на прокуратурата, че случаят не е отразяват в средствата за масово осведомяване, поради което наказателното производство не е станало достояние на съсяняните на ищеца се посочва, че това не е единственият начин на разпространяване на информация предвид фактът, че става въпрос за много малко населено място, в което хората се познават.

Въззиваемият моли първоинстанционното решение да бъде потвърдено в обжалваната част. Претендира присъждане на разноски за въззивната инстанция.

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна, в рамките на законоустановения срок по чл.259, ал.1 ГПК и срещу обжалваем съдебен акт.

При извършената служебна проверка по реда на чл.269, изр.1 ГПК, настоящият съдебен състав приема, че обжалваният съдебен акт е валиден и допустим.

За да се произнесе по правилността на първоинстанционното решение, въззивният съд взе предвид следното:

Районен съд-Враца е сезиран с искова молба на А. В. П., ЕГН: *****, с адрес: *** против Прокуратурата на Република България, с адрес: **, с която са предявени следните обективно съединени осъдителни искове:

1/ Иск за сумата 5 000,00 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на воденото срещу ищеца наказателно производство, което е приключило с оправдателна присъда;

2/ Иск за сумата 2 500,00 лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, изразяващи се в заплащане от страна на ищеца на възнаграждение за адвокатска защита пред две съдебни инстанции.

Претендира се присъждане на законната лихва върху обезщетенията, считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъда – 10.02.2023 г. до окончателното им изплащане, както и присъждане на направените деловодни разноски.

В исковата молба се твърди, че на 02.12.2021 г. ищецът е бил привлечен в качеството на обвиняем с постановление на следовател от ОСЛО при РП – Враца по пр.пр. № 2821/2021 г. по описа на Районна Прокуратура – Враца. Според това постановление и внесения в Районен съд – Враца обвинителен акт, ищецът е извършил престъпление по чл. 286, ал. 1 НК. Посочва се, че след внасяне на обвинителния акт в РС-Враца било

образувано НОХД № 206/2022 г. по описа на същия съд, като съдебното следствие е започнало на 28.04.2022 г. и след провеждането на няколко съдебни заседания П. бил оправдан с Присъда № 20/20.09.2022 г., постановена по НОХД № 206/2022 г. по описа на РС–Враца. Сочи се също, че срещу така постановената присъда бил подаден протест от представителя на прокуратурата и било образувано ВНОХД № 638/2022 г. по описа на Окръжен съд – Враца, по което е постановено Решение № 40/10.02.2023 г., с което е потвърдена първоинстанционната оправдателна присъда. Присъдата влязла в законна сила на 10.02.2023 г.

Ищецът поддържа, че от образуване на следственото дело до приключване на делото пред втората инстанция с а изминали близо две години, през които неколkokратно е бил призоваван и се явявал за следствени действия в досъдебното производство, а след това и за участие в открити съдебни заседания пред съда. Посочва, че за да защити правата си е наел и договорен защитник, за който е направил разходи пред двете съдебни инстанции. Твърди, че след привличането му като обвиняем е бил силно разтревожен, дни наред, оплаквал се от сърцебиене, задух, главоболие – оплаквания, които не е имал никога преди, както и че е имал проблеми със съня и концентрацията. Според ищеца, това състояние на тревожност е продължило доста време, като се обостряло преди и след всяко явяване в ОСЛО при РП – Враца и преди и след всяко съдебно заседание по делото. Посочва, че за всяко от действията е трябвало да пътува от мястото, където живее в с. ***, общ. Плевен, до гр. Враца и обратно и тъй като действията се извършвали в работен ден и работно време, което е налагало да си взема отпуск и да отсъства от работа. Поддържа, че е разбрал, че наказанието, което го заплашва, е от една до шест години лишаване от свобода и обществено порицание, което много го е притеснило, тъй като се е уплашил, че ще отиде в затвора и присъдата му ще бъде огласена публично по местоживеене.

Отделно от това, ищецът сочи, че живее в малко населено място, в което се е разбрало, че има дело срещу него и го грози затвор, и поради това е изпитвал срам и неудобство да общува с хората от селото и с приятелите си, сред които се ползвал с много добро име — както той, така и семейството му. Твърди, че по време на делото е ограничил социалните си контакти и е избягвал приятелите си, като част от тях, когато разбрали за делото, също започнали да го избягват.

Посочва се, че ищецът е съвсем млад човек, с чисто съдебно минало, добри характеристични данни и липса до момента на каквито и да било противозаконни прояви. Твърди се, че незаконно повдигнатото му и поддържано на две съдебни инстанции обвинение е първият му сблъсък с правораздаването и освен стрес и страх е породило у него и едно разочарование и недоверие към държавните органи и институции.

Поддържа се, че в конкретния случай са налице всички елементи за възникване отговорността на ответника за вреди. Сочи се, че Прокуратурата на Република България е пасивно легитимирана да отговаря по предявения иск, че е налице влязла в сила на 10.02.2023 г. оправдателна присъда, че от ищеца са претърпени неимуществени и имуществени вреди, като е налице причинно-следствена връзка между тях и наказателното производство. Изтъква се, че ищецът е ангажирал договорен защитник, който го е представлявал в хода на съдебния процес и по делото са налице доказателства

за заплатеното адвокатско възнаграждение в размер на 2 500,00 лв. Сочи се, че висящото наказателно производство всякога води до негативни преживявания, свързани с психически тормоз и стрес, неудобство пред обществото, злепоставяне пред близки и познати, като в подобни случаи негативните преживявания се презумират и от закона, с оглед презумпцията за невиновност и конституционна защитените основни човешки права – чест, достойнство на личността. Поддържа се, че в случая претърпените от ищеца притеснение, страдание, уплаха, срам, уронване на престижа и доброто му име, страх да не бъде несправедливо обвинен, да не отиде в затвора и т.н., както и последвали здравословни проблеми, следва да бъдат обезщетени със сумата от 5 000,00 лв. По тези и останалите подробно изложени в исковата молба съображения се иска от съда да осъди ответника да заплати на ищеца горепосочените суми, ведно със законната лихва върху тях от датата на влизане в сила на оправдателната присъда до окончателното им изплащане.

В срока по чл. 131 ГПК от ответника е постъпил отговор, в който се застъпва становище, че предявените искове са допустими, но неоснователни. Поддържа се, че спрямо ищеца има влязла в сила присъда и е осъществен фактическият състав за отговорност на държавата. Твърди се, че исковата претенция е обща и недоказана. Изтъква се, че в тежест на ищеца е да докаже претърпените неимуществени и имуществени вреди, причинно-следствената връзка между тях и предявеното му и обвинение за извършено престъпление от общ характер по смисъла на чл. 286 от НК, както и претендирания от него размер на обезщетението. Твърди се, че не е ясно кога ищецът е привлечен към наказателна отговорност, за да е ясен и периодът, в който той претендира, че е преживял негативни емоции, стрес и безпокойство. Сочи се, че ищецът не е ангажирал доказателства за твърдените негативни последици, като няма никакви медицински документи, които да обективират промяна в здравословното му или психичното му състояние. Поддържа се, че не може да се направи обоснован извод дали твърдените от него негативни преживявания са в причинна връзка с воденото производство, или са причинени от други, независещи от него обстоятелства в този период като хронични здравословни проблеми. Изтъква се, че не е доказан размерът на заплатеното адвокатско възнаграждение за воденото наказателно дело, като не са представени никакви документи и списък с разноски, обективиращи имуществената му претенция.

Оспорва се и размера на предявения иск за неимуществени вреди като завишен и неотговарящ на принципа за справедливост. По отношение на продължителността на наказателното производство се сочи, че същото е протекло в разумен срок – около 2 години, като се отчете, че е започнало през 2021 г. и е разгледано и приключено пред въззивен съд през 2023 г. Изтъква се, че прокуратурата не следва да носи отговорност за продължителността на наказателното производство в съдебната му фаза, т.к. прокуратурата няма ръководни функции на контрол и надзор.

С Решение № 577/20.10.2023 г. по гр.д.№ 1458/2023 г. РС-Враца е уважил частично предявения иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди до размер от 3 500,00 лв., като в останалата част за разликата до пълния претендиран размер от 5 000,00 лв. е отхвърлил исковата претенция като неоснователна. Със същия съдебен акт е уважен изцяло предявения иск за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в

размер на 2 500,00 лв. Присъдена е и законната лихва върху обезщетенията, считано от 10.02.2023 г. до окончателното им изплащане, както и деловодни разноски в общ размер от 808,00 лв., съразмерно с уважената част от исквете.

Решението не е обжалвано и е влязло в законна сила в частта, в която е отхвърлен иска за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди над уважения размер от 3 500,00 лв. до претендирания размер от 5 000,00 лв. При това положение предметът на въззивната проверка се свежда до преценка относно дължимостта на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 3 500,00 лева. и на обезщетение за имуществени вреди в размер на 2 500,00 лв.

Настоящият съдебен състав намира, че в обжалваната му осъдителна част решението на районния съд е правилно и законосъобразно ,поради което на основание чл.272 ГПК препраща към мотивите на първоинстанционния съд.

В отговор на изложените в жалбата оплаквания и в рамките на дължимата проверка по чл.269, изр.2 ГПК, настоящият съдебен състав приема следното:

Правното основание на предявения иск е чл.2, ал.1, т.3, пр.1 ЗОДОВ.

Посочената разпоредба предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда от незаконно обвинение в извършването на престъпление, ако лицето бъде оправдано, като отговорността на правозащитните органи е обективна. За уважаването на предявения иск е необходимо да бъде доказано наличието на следните предпоставки: повдигане на обвинение на ищеца за извършване на престъпление; оправдаване на лицето, с влязла сила присъда; наличието на вреди (имуществени и/или неимуществени) и причинно-следствена връзка между незаконното действие на правозащитните органи и настъпилите вреди, които следва да се докажат от ищеца.

Пред въззивната инстанция, както и в първоинстанционното производство, не се спори, че ищецът А. В. П. е бил обвинен в извършването на престъпление по чл.286, ал.1 НК, по което е оправдан с влязъл в сила съдебен акт. Спори се относно настъпването на описаните в исковата молба неимуществени и имуществени вреди, техния размер, както и наличието на причинна връзка между претендираните вреди и действията на органите на ответника. В тази насока са и основните оплаквания във въззивната жалба, свеждащи се до твърдения за липсата на доказателства, от които да се установяват действително претърпени вреди като пряк и непосредствен резултат от обвинението.

След като обсъди събраните по делото доказателства, поточно и в тяхната пълнота, настоящият съдебен състав прави следните фактически и правни изводи:

По иска за неимуществени вреди.

Размерът на обезщетението за неимуществени вреди от непозволено увреждане е свързан с критерия за справедливост, дефинитивно определен в чл.52 ЗЗД, спрямо който настъпилата вреда се съизмерява.

Настоящият съдебен състав намира, че безспорно установеното обстоятелство по повдигане на обвинение в извършване на престъпление, по което ищецът е оправдан, само по себе си е достатъчно, за да бъде направен

извод, че е осъществен фактическият състав на чл.2, ал.1, т.3, пр.2 ЗОДОВ и за държавата е възникнало задължение да обезщети пострадалото лице за причинените му неимуществени вреди. Това е така, тъй като е житейски логично наказателното преследване да породи негативни психически преживявания в емоционалната сфера на ищеца. В трайната си практика ВКС приема, че фактът на незаконното обвинение е достатъчен да индицира, че ищецът е претърпял вреди, рефлектиращи върху неговата чест и достойнство, а също и че по човешка презумпция е сигурно, че е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в емоционално негативни изживявания, страх от неоснователно осъждане, укор от близките, ограничения в личния живот. Наличието на тези негативни изживявания се презумира от повдигане на незаконното обвинение и през целия период на висъщност на наказателното производство. Доказани ли са увреждащите действия и бездействия, искът е установен в своето основание и съдът е длъжен да определи неговия размер по своя преценка /в този смисъл Решение № 427 от 16.06.2010 г. по гр.д.№ 273/2009 г. на ВКС, ГК, III ГО; Решение № 483 от 09.06.2020 г. по гр.д.№ 1091/2009 г. на ВКС, ГК, III ГО, постановени по реда на чл.290 ГПК/.

При установената основателност на ищцовата претенция, спорният въпрос е свързан с размера на претендираното обезщетение за неимуществени вреди.

В трайната си практика касационната инстанция приема, че при иска за обезщетение на вреди от процесния деликт, не е необходимо ищецът да доказва обичайните, типични неимуществени вреди, които винаги се търпят от лице, което е незаконно обвинено в извършването на престъпление и е оправдано, като: стрес и притеснения от повдигнатото обвинение и за развитието на наказателното производство, страх от несправедливо осъждане, негативни изживявания и чувство за онеправданост от наложените мерки за неотклонение (особено при задържане под сража) и от евентуално постановена (макар и след това отменена) невлязла в сила осъдителна присъда, накърняване на чувството за собствено достойнство, за справедливост и на самооценката на лицето, както и на доверието му в държавността. Това е така, защото тези вреди и причинната връзка между тях и незаконното наказателно преследване са очевидни и те са налице във всички случаи, при които по делото е доказано, че ищецът е оправдан с влязла в сила присъда. При условията на пълно главно доказване следва да се установят обаче всички останали вреди (които – в противовес на посочените обичайни и типични такива, практиката често определя като "специфични") и причинната връзка между тях и незаконното наказателно преследване, приключило с оправдаването на ищеца.

Понятието "справедливост" по смисъла на чл.52 ЗЗД не е абстрактно, а е свързано със задължителната преценка от съда на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид при определянето на размера на обезщетението за неимуществени вреди. Такива обстоятелства поначало са вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането на ищеца. Конкретно при исковете по чл.2, ал.1, т.3, пр.1 ЗОДОВ такива правно-релевантни обстоятелства за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди са:

- тежестта на повдигнатото обвинение, дали то е за едно или за

няколко отделни престъпления – умишлени или по непредпазливост; дали ищецът е оправдан по всички обвинения или по част от тях, а по други е осъден; продължителността и начина на развитие на наказателното производство срещу ищеца, приключило с оправдаването му, включително дали в рамките на същото срещу него е била постановявана осъдителна присъда и за какво наказание, както и дали продължителността на незаконното наказателно преследване надхвърля или не разумните срокове за провеждането му, като тази преценка се обуславя от фактическата и правната сложност на наказателното производство в досъдебната и съдебната му фаза, която от своя страна се определя от броя, вида и характера на престъпленията, за които е повдигнато обвинението, поведението и броя на обвиняемите и на останалите участници в производството, обема на доказателствения материал и пр.;

- вида и продължителността на взетата мярка за неотклонение, както и другите наложени на ищеца ограничения на правата и свободите му в рамките на наказателното производство;

- дали през времетраенето на процесното незаконно наказателно преследване срещу ищеца са били водени и други наказателни производства, по какви обвинения, какъв е техният изход, тяхната продължителност и наложените на ищеца мерки за неотклонение и други ограничения, а ако те също са били незаконни – дали ищецът вече е обезщетен и в каква степен;

- всички останали конкретни обстоятелства, установени по делото, които сочат на това, как и по какъв начин процесното незаконно наказателно преследване се е отразило на ищеца – има ли влошаване на здравословното му състояние, в каква степен и от какъв вид е то, конкретните преживявания на ищеца, и изобщо – цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота му – семейство, приятели, професия и професионална реализация, обществен отзвук и пр.

Обезщетението за неимуществени вреди от деликта по чл.2, ал.1, т.3, пр.1 ЗОДОВ се определя глобално – за всички претърпени неимуществени вреди от този деликт. В този смисъл, неимуществените вреди са конкретно определими и глобално присъденото парично обезщетение за тях следва да съответства на необходимостта за преодоляването им в тяхната цялост, следва да е достатъчно по размер за репарирането им – в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и общественоеикономическите условия и стандарта на живот страната, но най-вече – с оглед особеностите на конкретния случай. Същевременно обезщетението не следва да надвишава този достатъчен и справедлив размер, необходим за обезщетяването на конкретно претърпените неимуществени вреди.

В конкретния случай от приложеното наказателно производство се установява, че с Постановление от 11.06.2021 г. РП-Враца е образувала досъдебно производство № 2821/2021 г. по описа на същата прокуратура. На 13.07.2021 г. А. В. П. е разпитан като свидетел в досъдебното производство. С Постановление от 02.12.2021 г. А. В. П. е привлечен като обвиняем за престъпление по чл.286, ал.1 НК и на същата дата е разпитан в това качество. На 02.12.2021 г. материалите по разследването са предявени на обвиняемия. На 06.12.2021 г. РП-Враца е внесла Постановление с мнение за предаване на съд на обвиняемия А. В. П..

На 08.03.2022 г. РП-Враца е внесла Обвинителен акт срещу А. В. П.,

въз основа на който в РС-Враца е образувано НОХД № 206/2022 по описа на същия съд. По делото са проведени три съдебни заседания, в които обвиняемият е участвал лично и с договорен защитник. Съдебното производство по делото е приключило с Присъда № 30/20.09.2022 г., с която обвиняемият е признат за невинен по повдигнатото му обвинение и е оправдан. По протест на РП-Враца е образувано ВНОХД № 638/2022 г. по описа на Окръжен съд Враца. Проведено е едно съдебно заседание, на което обвиняемият не е участвал лично, а е представляван от договорния си защитник. С Решение № 40 от 10.02.2023 г. ОС-Враца е потвърдил присъдата на районния съд.

По делото е приложена справка за съдимост на ищеца А. В. П., от която е видно, че същият не е осъждан.

За установяване на претърпените неимуществени вреди са събрани и гласни доказателства чрез разпита на свидетеля К. П. – брат на ищеца. Свидетелят посочва, че брат му бил обвинен за това, че се объркал, че полицаите, които спрели свидетеля за проверка, поискали на последния подкуп, като делото продължило около две години. Посочва, че двамата с ищеца живеят в с. ***, намиращо се на 3-4 км. от гр.Плевен. Сочи, че за делото брат му пътувал до гр.Враца около 6-7 пъти. Твърди, че първоначално брат му потърсил адвокат в гр. Плевен, но никой не искал да се занимава с делото, тъй като било свързано с пътуване, а намирането на адвокат в гр. Враца също било трудно, тъй като никой не искал да поеме дело срещу полицията. Свидетелят посочва, че по време на делото брат му се чувствал притеснен, а по принцип бил контактен човек. Оттогава ограничил излизанията си, намалил контактите си драстично, бил нервен, не се чувствал добре, затворил се в себе си. Имал и здравословни проблеми – започнал да оплешивява, като лекарите му казали, че това било на нервна почва. Свидетелят твърди, че двамата четели в интернет какво наказание може да бъде наложено на брат му. Сочи, че селото, в което живеят и малко и като когато се разчуло за делото, хората започнали да говорят лошо за брат му, казвали, че бил престъпник и ще отиде в затвора, поради което брат му се притеснявал от това. Според свидетеля за делото се разбрало, тъй като призовките се връчвали от полицията. Семейството им се ползвало с добро име и близките им също били много притеснени.

Настоящият съдебен състав дава вяра на показанията на свидетеля като обективни, непротиворечиви и непосредствени, изградени на лични възприятия.

При тези данни от фактическа страна, могат да бъдат направени следните изводи: На ищеца А. В. П. е било повдигнато обвинение за престъпление по чл.286, ал.1 НК, което се наказва с лишаване от свобода от една до шест години и обществено порицание, т.е. обвинението е за тежко престъпление по смисъла на чл.93, т.7 НК. В съда е внесен обвинителен акт, т.е. за него е могло да възникне притеснение, че е застрашен от налагане на наказание "лишаване от свобода". От момента на образуване на досъдебното производство до момента на повдигане на обвинението е изминал период от около 6 месеца, в рамките на който ищецът е разпитан един път като свидетел. От момента на повдигане на обвинението до момента на окончателното оправдаване на ищеца е изминал период от почти 1 година и 2 месеца. През това време обвиняемият е разпитан един път като обвиняем в досъдебното

производство, образувани са 2 съдебни дела пред две съдебни инстанции и са проведени общо 4 съдебни заседания, като ищецът е присъствал лично на три от тях.

Вследствие повдигнатото обвинение ищецът е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в стрес, нарушение на психическото и емоционално равновесие, тревожност и притеснения във връзка с воденото наказателно производство. От събраните гласни доказателства се установява, че след повдигане на обвинението ищецът е изпитвал неудобство пред приятелите и съселяните си, което е довело до промяна в поведението му и избягване на социални контакти.

В обобщение на изложеното, настоящият съдебен състав приема, че обезщетение в размер на 3 500,00 лв. справедливо би могло да репарира неимуществените вреди, които А. П. е понесъл вследствие воденото наказателно производство, приключило с оправдаването му по повдигнатото обвинение по чл.286, ал.1 НК.

Съдът намира, че по-висок размер на обезщетението не следва да бъде присъждан, тъй като трябва да бъдат отчетени следните обстоятелствата: по отношение на П. не е налагана мярка за неотклонение или друга процесуална принуда; не е постановявана осъдителна присъда; делото е приключило в разумен срок; не са доказани твърдените специфични и по-големи от обичайните вреди, изразяващи се във влошаване на здравословното му състояние – сърцебиене, задух, главоболие, проблеми със съня и концентрацията; причинната връзка между тях и незаконното наказателно преследване.

Като е достигнал до същия извод относно справедливия размер на дължимото от ответника обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди, районният съд е постановил правилен и законосъобразен съдебен акт, който следва да бъде потвърден в тази част.

По претенцията за имуществени вреди.

От приложенияте НОХД № 206/2022 г. по описа на Районен съд – Враца и ВНОХД № 638/2022 г. по описа на Окръжен съд – Враца е видно, че пред двете съдебни инстанции А. П. е представляван от договорен защитник. В делата са приложени оригинали на договори за правна защита и съдействие, от които е видно, че за защитата на ищеца в първоинстанционното производство е договорено адвокатско възнаграждение в размер на 1 500,00 лв., а за въззивното производство – в размер на 1 000,00 лв., като в тях е отразено, че сумите са заплатени в брой.

При тези данни, настоящият съдебен състав намира, че имуществените вреди, т.е. доказаните реално направени разходи за платено адвокатско възнаграждение в наказателното производство, възлизат на 2 500,00 лв. и исковата претенция следва да бъде уважена в този размер.

Във въззивната жалба се поддържа направеното пред първата инстанция възражение за прекомерност на договореното адвокатско възнаграждение, което настоящият съдебен състав намира за неоснователно. Както бе посочено, за престъпление по чл. 286, ал. 1 НК се предвижда наказание лишаване от свобода от една до шест години. В този случай минималният размер на адвокатския хонорар по наказателното дело за една съдебна инстанция възлиза на 1 000,00 лв., съобразно чл.13, ал.1, т.3 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските

възнаграждения в редакцията ѝ към момента на сключване на договора за правна защита и съдействие за първата съдебна инстанция и 1 500,00 лв. към момента на сключване на договора за правна защита и съдействие за въззивната инстанция, тъй като за престъплението се предвижда наказание до 10 години лишаване от свобода. В случая пред първата инстанция е бил договорен и заплатен хонорар от 1 500,00 лв., който действително надвишава предвидения към този момент минимален размер от 1 000,00 лв., но като се вземе предвид броя на проведените съдебни заседания, обема на извършените процесуални действия и на осъществената адвокатска защита, настоящият съдебен състав намира, че не следва да бъде извършено намаляване на договореното адвокатско възнаграждение. Пред въззивната инстанция е договорен и заплатен хонорар от 1 000,00 лв., който пък е под предвидения към този момент минимален размер от 1 500,00 лв. Следва да бъде отчетено и това, че общият размер на хонорарите за правна помощ пред двете съдебни инстанции възлиза на 2 500,00 лв., който се равнява на минималния предвиден в Наредбата размер като критерий за разумен и обичаен размер на възнаграждението.

Като е достигнал до същия извод относно основателността на претенцията за имуществени вреди и е уважил същата изцяло, районният съд е постановил правилен и законосъобразен съдебен акт, който следва да бъде потвърден в тази част.

По разноските:

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция, обжалваното решение се явява правилно и законосъобразно и в частта, в която районният съд е присъдил на ищеца разноски за първоинстанционното производство в размер на 808,00 лв., съобразно уважената част от исковите претенции.

На въззиваемия следва да бъдат присъдени направените по делото разноски пред настоящата съдебна инстанция за адвокатско възнаграждение в размер на 500,00 лв., което видно от приложения договор за правна защита и съдействие е изцяло изплатено на процесуалния му представител.

Водим от горното и на основание чл.272 ГПК, Врачанският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 577/20.10.2023 г. по гр.д.№ 1458/2023 г. по описа на РС-Враца в обжалваните части, в които Прокуратурата на РБ е осъдена да заплати на А. В. П. *сумата от 3 500 лв.*, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на незаконно повдигнато обвинение, по което е била постановена оправдателна присъда, ведно със законната лихва върху нея, считано от 10.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане; *сумата от 2 500,00 лв.*, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, изразяващи се в заплатени от А. В. П. адвокатски възнаграждения за осъществяване на адвокатска защита пред двете съдебни инстанции в наказателното производство, ведно със законната лихва върху нея, считано от 10.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане; *сумата от 808,00 лв.*, представляваща направени в производството разноски за заплатена държавна такса и адвокатско

възнаграждение съобразно уважената част от исковете.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България **ДА ЗАПЛАТИ** на А. В. П., ЕГН: *****, с адрес: ***, *сумата 500,00 лв.*, представляваща направени пред въззивната инстанция разноси за адвокатско възнаграждение.

Решението не подлежи на касационно обжалване и е окончателно съгласно чл.280, ал.3, т.1, пр.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____